

Beszámoló az elnökség október 12-i üléséről

Megtartotta első ülését az új, szeptember 28-án megválasztott elnökség. (l. 3–5. o.)

Dr. Péceli Gábor elnök köszöntötte a megjelent tagokat, Alföldi István ügyvezető igazgató pedig bevezetőjében ismertette, hogy az elnökségnek 8 szavazati jogú tagja van (elnök, 5 alelnök, előző elnök és az ügyvezető igazgató), az FB tagjai és a 4 tiszteletbeli elnök pedig tanácskozási joggal vesznek részt az üléseken.

A fontos operatív ügyeket ismeretve tájékoztatójában röviden beszámolt a következőkről:

- az IVSZ, VISZ, Matisz, Inforum és az NJSZT képviselői szeptember 28-án memorandumot írtak alá, amely az NFT II. Operatív programjai és a kapcsolódó akciótervek és pályázatok készítésénél a társadalmi szervezetek hatékony bevonásának szükségességét hangsúlyozza. (l.: www.njszt.hu)
- A Kóka János gazdasági miniszter részvételével október 25-én „Merre tovább magyar információs politika”; címmel tartott ITTK Klub

rendezvény fő támogatója az NJSZT volt. (l.: www.njszt.hu)

- Az immár tíz éve működő ECDL program társadalmi elismertségét jelzi, hogy valamennyi, az informatikai írástudás terjesztésében érdekelt minisztérium (a Miniszterelnöki Hivatal, az Egészségügyi Minisztérium, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, az Oktatási és Kulturális Minisztérium, valamint a Szociális és Munkaügyi Minisztérium) egyaránt képviselteti magát a hazai programot felügyelő Akkreditációs Bizottságban (AB). Az elnökség határozata értelmében az AB elnöki tisztségét a Társaság képviselőjében továbbra is Remzső Tibor volt alelnök tölti be.

5/2006 (10.12.) sz. határozat

Az ECDL Akkreditációs Bizottságában (AB) továbbra is Remzső Tibor töltse be az elnöki tisztséget.

- Az NJSZT keretében működő Intelligens Kártya Fórum (IKF) 10 éves jubileuma alkalmából a

Magyar Nemzeti Bankban kiállítás nyílik. Ebből az alkalomból az NJSZT Báthori utcai bejáratnál chipkártya-történeti tablót helyezünk el.

- Az MTA SZTAKI-ban Elektronikus Kormányzati Módszertani Központ alakult. Ezzel együttműködve dolgozza ki az NJSZT azt az egynapos tanfolyamot, amely összefoglalóan kívánja bemutatni az elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos állampolgári tudnivalókat.
- Szeptember 19–20-án nagy sikerrel lezajlott a Simonyi Károly által támogatott „Az Informatika nagy kihívásai” címet viselő konferencia, amelyet az Európa Akadémiával közösen az NJSZT szervezett és bonyolított le. Az eseményről több sajtóorgánium is beszámolt.
- ITDK támogatás – a korábbi évek gyakorlata szerint az NJSZT 100 ezer forint támogatást biztosít a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kara 2006. november 17-én megrendező Tudományos Diákköri (TDK) Konferenciájához, az Informatikai szekció díjazottjainak jutalmazásához.

Köszönet

Köszönetet mondunk minden tagtársunknak, aki 2005. évi személyi jövedelemadója 1%-át a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság számára ajánlotta fel.

Az APEH értesítése szerint ez az összeg idén

181.940 Ft.

Az összeget tehetséggondozásra, illetve a digitális esélyegyenlőség programjának megvalósításához használtuk fel.

Jóllehet ez az összeg a korábbi évekenél kisebb, ám biztosak vagyunk abban, hogy tagtársaink részéről a szakmai-társadalmi elkötelezettség céljaink iránt továbbra is változatlan.

Ennek tudatában folytatjuk tovább az informatika szakmáért, valamint az információs társadalomért vállalt feladataink teljesítését.

(A szerk.)

A tartalomból

ECDL

2. oldal

Új elnökséget választott...

3–5. oldal

Szakmai közösségek

6–7. oldal

Rendezvénytörölő

8. oldal

Melléklet: Egy hét Hiiumaa-n

10. oldal

- Szekszárdon az I. Béla Gimnáziumban az idei tanévben újra megrendezik az Általános és Középiskolások Nemzetközi Neumann János Számítógépes Programtermék versenyét, amelyet Társaságunk ismét támogat.
- A Neumann János Számítógéptudományi Társaságnál hagyomány, hogy a Díjbizottság elnöki funkcióját az előző elnök tölti be. Az előző elnök *dr. Sima Dezső* munkáját megköszönve az elnökség egyhangú szavazással új elnöknek *dr. Bakonyi Pétert* választotta.

6/2006 (10.12.).sz. határozat

Az előző elnök *dr. Sima Dezső* munkáját megköszönve az NJSZT Díjbi-

zottságának új elnöke *dr. Bakonyi Péter*.

- Az ülés második felében az elnökség a következő három év stratégiájáról folytatott eszmecserét. Szerteágazó szakmai tevékenység mellett kiemelt feladat, a stratégia sarkalatos pontja lesz a „Digitális esélyegyenlőség” programja, figyelembe véve annak az információs társadalomban betöltött, és Magyarországon máig nem kellően felismert fontosságát.

Továbbra is kiemelten kell foglalkozni a tehetséggondozással, a fiatalság bevonásával, a szakmai és területi közösségekkel, illetve ugyanilyen fontos az informatikai vállalkozások területe is.

Ugyancsak meghatározónak kell lennie a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, mint civil szervezet részvételének az informatika és az információs társadalom kérdéseit érintő törvényalkotásban, illetve általában a hazai és nemzetközi szakmai közéletben.

Az ülésen elhangzottak, valamint az Alföldi István és Hanák Péter által előterjesztett írásos javaslatok alapján a következő, november 23-i elnökségi ülésre elkészül az elkövetkező három éves időszak programjának tervezete, amelyet az elnökség legkésőbb 2007. január végéig jóváhagy, és azt követően nyilvános vitára bocsát.

ECDL

ECDL Top10 a vizsgázók lélekszámhoz viszonyított aránya alapján

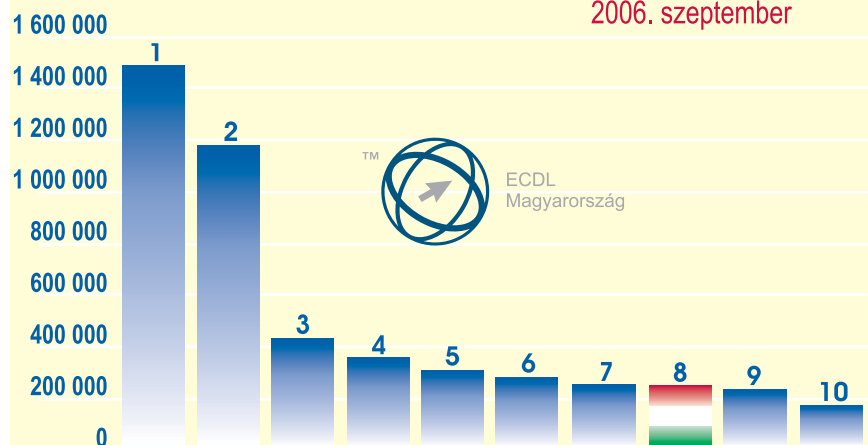
2006. szeptember

1. Írország 8,93%	6. Ausztria 3,69%
2. Málta 5,54%	7. Magyarország 2,47%
3. Svédország 4,76%	8. Egyesült Királyság 2,46%
4. Dánia 4,46%	9. Görögország 2,32%
5. Norvégia 3,78%	10. Ciprus 2,11%

ECDL Top10 a vizsgázók száma alapján

2006. szeptember

1. Egyesült Királyság 1 492 137,93	6. Németország 296 291
2. Olaszország 1 194 456	7. Görögország 248 222
3. Svédország 429 715	8. Magyarország 246 711
4. Írország 362 995	9. Dánia 243 513
5. Ausztria 302 461	10. Norvégia 174 393

Helyesbítés

Annak ellenére, hogy a honlapon természetesen a helyes információt közöltük, fatális véletlenek sorozata következtében előző számunkban helytelenül jelent meg a szeptember 28-án megtartott tisztújító közgyűlés eredménye, ezzel az újonnan megválasztott tisztségviselők neve. A hibáért, amelyet most korrigálunk, elnézést kérünk.

Új elnökséget választott a Közgyűlés

Tiszteletbeli elnökké választotta a tagság *dr. Sima Dezsőt*, a Társaság egykori elnökét, a BMF Neumann János Informatikai Karának alapító főigazgatóját.

Az új elnök *Dr. Péceli Gábor*, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem dékánja lett, alelnöki tisztséget pedig a következő három évben *Bedő Árpád*, *Benedek Balázs*, *dr. Hanák Péter*, *Tóth Ferenc* és *Vahl Tamás* töltenek be.

Az ügyvezető igazgató továbbra is *Alföldi István*, és változatlan a Felügyelőbizottság összetétele is: *dr. Inzelt Péter* (elnök), *dr. Herdon Miklós*, illetve *dr. Száva Lajos*.

Az NJSZT elnöke

Dr. Péceli Gábor

egyetemi tanár,
a BME Villamosmérnöki és
Informatikai Karának dékánja

A BME-n szerzett kitüntetéses villamosmérnöki oklevelet 1974-ben, azóta folyamatosan a Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszékén dolgozik: 1988 óta tanszékvezetőként, 1989 óta egyetemi tanári beosztásban. Szakmai tevékenysége komplex mérés-technikai alkalmazásokhoz, beágyazott információs rendszerek modellezéséhez és tervezéséhez, valamint újrakonfigurálható rendszerek

tranzien jelenségeihez kötődik. Számos hasonló témájú hazai és nemzetközi kutatási-fejlesztési projekt témavezetője, ill. közreműködője. Szakmai munkájának elismeréseként 2005-ben Charles Simonyi Kutatói Ösztöndíjban részesült. A 2005-ben az NJSZT keretei között létrejött, Beágyazott és Ambiens Rendszerek Innovációs Műhely (BeAm-IM) egyik kezdeményezője volt, a közösség elnökének választotta.

1998-2004 között az MTA közgyűlési képviselője, 2000-2005 között a Számítástechnikai és Automatizálási Bizottság elnöke. 1999 óta IEEE Fellow, 2001-2002-ben a Villamosmérnökök Magyarországi Egyesületének (IEEE Hungary Section) elnöke. A Bologna-i folyamathoz kapcsolódóan szakterületén jelentős szerepet vállalt a két ciklusú képzésre történő áttérés tartalmi és formai részleteinek kidolgozásában.

Az NJSZT alelnökei

Bedő Árpád

szoftverfejlesztő, PilisMédia Bt

A Puskás Tivadar Távközlési Technikumi érettségi után 1970-ben okleveles matematikusi diplomát szerzett az ELTE Természettudományi Karán. Azóta szoftverfejlesztő matematikus-

ként tevékenykedik.

1972 és 1989 között a NIMIGÜSZI-ben, a SZÁMALK-

ban, az SZKI-nél, a Metasystem-nél és az Inforg-nál volt alkalmazásban. 1990-től magánvállalkozói formában folytatta tevékenységét.

2000-től 2005 végéig a MacVilág Kft.-ben dolgozott, melynek rész tulajdonosa is volt.

Jelenleg a PilisMédia Bt. egyik tulajdonosa és szoftverfejlesztője. Szakmai vezetése mellett vezették be Magyarországon az Adobe, a Macromedia és a MetaTools termékeit. Gyakorlatra tett szert a nyomdai előkészítő munkában, s több könyvet, CD-ROM-ot készített.

Két éven át szerkesztője volt a PC World mellékleteként megjelent MacVilág Macintosh-Magazinnak.

Benedek Balázs

kutató-fejlesztő,
MTA SZTAKI

2001-ben szerzett okleveles műszaki informatikus mérnöki diplomát BME-n, s itt folytatta doktoranduszi tanulmányait is, számítógépes grafika szakterületen.

A középiskolai és egyetemi évek alatt számos hazai és nemzetközi szakmai/innovációs versenyen szerepelt kitűnő eredménnyel, 1998-ban elnyerte a BME International Student Exchange Programon (ISEP) való részvétel jogát, így egy szemesztert töltött az amerikai University of Utah egyetemen.

Tanulmányai mellett magyar és külföldi ipari kutatási-fejlesztési projekteken vett részt

A hivatalos PhD oktatási kötelezettségeken túlmenően is 2006-ig napi kapcsolatban volt hallgatókkal, s azóta is mentoráló tagja a Magyar Villamosmérnök-hallgatók Egyesületének (MAVE). 2003-2006 között az NJSZT szakmai közösségeikért felelős alelnökeként igyekezett közelebb hozni a Társaságot a fiatalabb generációhoz.

Társaival alapította meg az immár nemzetközivé vált BME 24 órás programozóversenyt, valamint kezdett el a BME-n az ACM nemzetközi programozóversenyre szakmai felkészítő foglalkozásokat tartani, amely megmérettetés közép-európai fordulóját szintén ők rendezték meg nagy sikerrel a környező 8 ország egyetemi hallgatóinak.

Jelenleg az MTA SZTAKI félállású munkatársaként a Virtuális Emberek munkacsoportban dolgozik, valamint vállalkozói keretekben mobil eszközökre fejleszt egyedi szoftvereket, nyelvoktatás/nyelvtanulás (www. word-learner.com) céljára.

Dr. Hanák Péter

adjunktus, BME Irányítástechnika és Informatikai Tanszék

1969-ben szerzett villamosmérnöki, 1970-ben mérnök-tanári diplomát a BME-n, ugyanott doktorált 1984-ben. 1969-től dolgozik – hol egész állásban, hol részmunkaidősként – a BME-n különböző tanszékeken. Jelenleg az Irányítástechnika és Informatika Tanszék adjunktusa. 1997-től 2006 közepéig a magyar informatikai kutatás-fejlesztés koordinálásával foglalkozott főosztályvezető-helyettesként a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatalban, ill. jogelődjénél, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságban.

Szakterületei:

- funkcionális programozás; – beágyazott és ambiens rendszerek; – kutatás-fejlesztési és innovációs szakpolitika; – nemzetközi kutatás-fejlesztési együttműködés.

Éveken át képviselte Magyarországot az Európai Unió 5. és

6. kutatás-fejlesztési keretprogramjának egyes bizottságiban, többek között az infotechnológiai kutatási igazgatók testületében, a kutatási infrastruktúrák programbizottságban; nemzeti kapcsolattartó volt a tudomány és technológia új problémáival és lehetőségeivel foglalkozó NEST programban.

2004-től vesz részt a beágyazott rendszerek témájú európai technológiai kezdeményezést, 2005-től pedig az ambiens rendszerek témájú európai programot előkészítő nemzetközi bizottságok munkájában, e tevékenységeket az NJSZT alelnökeként is folytatja. Egyik kezdeményezője és létrehozója az NJSZT 2005-ben megalakult új szakmai körének, a Beágyazott és ambiens rendszerek innovációs műhelynek.

Az NJSZT régi tagja, két cikluson keresztül (1991-96) volt alelnöke. Számos NJSZT rendezvény előkészítője, koordinátora. A Közép-európai Informatikai Diákolimpia (CEOI) mozgalom egyik elindítója, a Nemzetközi Informatikai Diákolimpia Tudományos Bizottságának több cikluson át tagja; a hazai tehetséggondozás egyik aktív közreműködője.

Tóth Ferenc

közgazdász,
gazdasági informatikus, Audi
Hungaria Motor Kft.

Győri születésű fiatal közgazdász és informatikai szakember, aki kiváló minősítéssel szerezte meg diplomáját. Tanulmányai során részt vett a tudományos diákköri munkában és egyéb kutatási projekteken; nyelvtudása (felsőfokú német és középfokú angol) predesztinálja nemzetközi együttműködési projekteken való részvételre, így például 2004-ben felelősségteljes összekötő és irányító szerepet kapott az Ohio University College of Business és a Széchenyi Egyetem közötti Joint projektben.

Jelenleg az Audi Hungaria Motor Kft. Dokumentum-

menedzsment osztályának munkatársaként a vállalat DMS rendszerének a fejlesztésén dolgozik.

A Társaság Győr-Moson-Sopron megyei területi szervezetének titkáráként a programok aktív szervezője, a megyei szervezet Junior Tagozatának a vezetője. Mint a gazdaságinformatika iránt elkötelezett szakember, a GIKOF Junior Tagozat alelnöke, aki az évente megrendezendő Gazdaságinformatikai Konferencia szervezőbizottságának elnökeként vezető szerepet vállal a szervezésben és a lebonyolításban is.

Tóth Ferenc egyéni képességei, az embertársaihoz fűződő közvetlen viszonya, közösséget formáló ereje, szervezőkészsége és különböző értelmes szakmai célokért való tenni akarása – fiatal kora ellenére – alkalmassá és képessé teszik őt arra, hogy a területi szervezeteket összefogja, és a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság céljaival összhangban eredményes, hatékony együttműködést valósítson meg.

Vahl Tamás

ügyvezető
igazgató,
SAP Hungary
Kft.

1983-ban szerzett diplomát a Külkereskedelmi Főiskolán.

Kezdetben külkereskedelmi vállalatoknál dolgozott: a Metrimpeknél, a Konsumexnél, majd a Medicornál. A Sicontactnál a Siemens által gyártott teljes hardver- és szoftverpaletta érté-

kesítését végezte. Volt az IBM üzletág-vezetője, és a Hewlett Packard kereskedelmi igazgatója. 1999-ben az SAP kereskedelmi igazgatója, 2000. óta ügyvezető igazgatója. Irányítása alatt az SAP Hungary Kft mára egy, a magyar piacon teljes szolgáltatási spektrummal jelen lévő és a magyar cégek igényeit tökéletesen ismerő szervezetté vált. A néhány évvel ezelőtt Budapestre telepített Support Center, valamint az SAP Labs kutató-fejlesztő központ magyarországi jelenléte méreteiben is jelentős nagyvállalattá teszi a vállalatirányítási rendszerek piacán

vezető pozíciót betöltő SAP Hungary Kft-t.

Vahl Tamás a Német-Magyar Kereskedelmi Kamara elnök-helyettese, a Magyar Európai Üzleti Tanács tagja.

Ezen kívül az Informatikai Vállalkozások Szövetségének elnökségi tagja, amely minőségében részt vett a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Fejlesztési Terv kidolgozásában.

Többek között az ebben végzett munka elismeréseképpen 2005. augusztus 20-án átvehette a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét.

Az NJSZT ügyvezető igazgatója

Alföldi István

Villamosmérnök, mérnök-közgazdász, mérnök-tanár. Az NJSZT és a magyarországi ECDL (Európai Számítógéphasználói Jogosítvány) programigazgatója, a nemzetközi ECDL Alapítvány Minőségbiztosítási Bizottságának tagja, a nemzetközi szabványként elfogadott ECDL minőségbiztosítási rendszer kidolgozója. A hÁLÓRA magyar!® program ötletgazdája és társtulajdonosa.

Az NJSZT ügyvezető igazgatójaként részt vett a

Nemzeti Fejlesztési Terv I–II. információs társadalomról szóló részeinek kidolgozásában, több kormányzati dokumentum szakvéleményezésében; valamint számos hazai és nemzetközi kutatási projekt vezetésében.

A Magyar Tartalomipari Szövetség (MATISZ) elnökségének, illetve az Információrendszer-ellenőrök Egyesülete (ISACA) magyarországi tagozata igazgatóságának tagja.

Szakterületei:

– információrendszer-ellenőrzés; – informatikai beruházások; – informatikai rendszerfejlesztés; – információ-technológia és módszertan.

Az NJSZT-nek 1997 óta ügyvezető igazgatója. Vezetése alatt a Társaság gazdaságilag stabil, szakmailag országosan elismert, jelentős társadalmi súlyú szervezetté vált.

Az NJSZT előző elnöke

Dr. Bakonyi Péter

villamosmérnök,
a műszaki tudományok kandidátusa.

Jelenleg az MTA SZTAKI igazgatóhelyettese, a Nemzeti Hírközlési és Informatikai

Tanács tagja. Az Országos Könyvtári Kuratórium és a Tét Alapítvány Kuratóriumának elnöke, Széchenyi díjas.

2002-2004-ig az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM) államtitkára.

2000-2006-ig a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság elnöke.

A Felügyelőbizottság elnöke

Dr. Inzelt Péter

igazgató,
MTA SZTAKI

1968-ban szerzett mérnöki diplomát Moszkvában, 1988-ban gazdaságmérnöki diplomát a BME-n.

1995 óta mérlegképes könyvelő, 1996-tól okleveles könyvvizsgáló, 1987 óta a műszaki tudományok kandidátusa.

1968-tól az MTA SZTAKI-ban dolgozik, kezdetben tudományos munkatársként, majd 1993-tól a cég igazgatójaként.

Több szakmai társaság tagja, így a Magyar Innovációs Szövetség elnökségének is.

A Felügyelőbizottság tagjai

Dr. Herdon Miklós

docens, egyetemi tanszékvezető,
Debreceni Egyetem Agrárgazdasági és
Vidékfejlesztési Kar

1974-ben szerzett gépészmérnöki, 1982-ben gazdaságmérnöki diplomát. Matematikából, majd közgazdaságtanból doktorált. 1974-től a

KSH SzÜV rendszerszervezője. 1978-tól a Debreceni Egyetemen dolgozik. Jelenleg a Gazdasági és Agrárinformatikai Tanszék vezetője.

Több hazai és nemzetközi szervezet tagja. 1990-95. között az NJSZT Hajdú-Bihar megyei szervezetének titkára. 1996-tól a HUNINET társelnöke, 1994–2000-ig Társaságunk alelnöke. 1995-ben az NJSZT Neumann-díjjal tüntette ki.

Dr. Száva Lajos

gazdasági tanácsadó,
Champignon Union Kft.

1968-ban szerzett közgazdasági diplomát a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen. 1976-ban doktorált. 1969-től a Kőbányai Gyógyszerárugyár szervezője, 1970-től a

KERSZI munkatársa, ezt követően igazgatója. 1995-től a Champignon Union Kft pénzügyi igazgatója.

Alelnök a Budapesti Agrárkamarában, tagja az Országos Gyümölcs és Terméktanács felügyelőbizottságának. 1997 óta a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság felügyelőbizottságának is tagja.

Szakmai közösségek

Mi újság a mesterséges intelligenciával?

Szeredi Péterrel, a Mesterséges Intelligencia szakmai közösség vezetőjével beszélgettünk. Már a találkozó elején szóba jött az AI, azaz mesterséges intelligencia című Spielberg sci-fi, de a beszélgetés során a futurisztikus elképzelések helyett szerencsére nagyon is valós, és a mindennapokban is alkalmazott megoldásokról volt szó.

– *A mesterséges intelligencia egy rengeteg területet összefogó gyűjtőfogalom. Melyek ezek a területek?*

– Valóban, a mesterséges intelligencia – mivel egy nem ma indult tudományág, sőt idén ünnepli az ötvenedik születésnapját – nagyon sokféle részterületet foglal magába, így többek között az alakfelismerést (amire egyébként külön szakosztály is alakult), a keresési módszereket, a tudáslapú technológiákat, a korlátprogramozást, a gépi tanulás módszereit, a természetes nyelvek gépi megértését, vagy akár a játékelméletet.

Én magam a mesterséges intelligencia határterületén dolgozom. A matematikai logika és annak számítástechnikai alkalmazásai körében mozgok, és így a legtöbb közöm a következtető és tételbizonyító rendszerekhez, programhelyesség vizsgálathoz, illetve a logikai programozáshoz van. Ez utóbbi fő képviselője a Prolog programozási nyelv, amit mesterséges intelligencia nyelvnek is hívnak, mivel egyike azoknak a nyelveknek, amelyekben viszonylag kényelmesen lehet MI alkalmazásokat programozni.

A szakosztály, *Futó Iván* szerkesztésében, még 1999-ben készített egy tankönyvet, amelyben mint MI

nyelv helyet kapott a LISP és a Prolog. Ebben a mintegy 1000 oldalas könyvben – a korábban említett területek mellett – szó van még például a bizonytalanság-kezelésről, azaz a fuzzy rendszerekről (ez is egy külön NJSZT szakosztály területe), a beszédfelismerésről, a gépi látásról, a robotikáról és a cselekvési tervek generálásáról is. Ez utóbbi például arról szól, hogyan jön rá arra egy intelligens robot, hogy mit kell csinálnia egy adott cél elérése érdekében.

– *A szerteágazóságból következik a kérdés: mi alapján dől el, hogy mi tartozik a területhez?*

– Mint a „mesterséges intelligencia” elnevezés is sugallja, elsősorban a számítástudománynak az intelligens emberi tevékenységek „utánzásával” foglalkozó ágait soroljuk ide. De természetesen vannak határterületek, és az egyes részterületek súlya, jelentősége is állandóan változik. Szinte minden nagyobb részterületnek van önálló konferenciája, de ugyanakkor eredményei megjelennek az általános MI konferenciákon is.

– *Jellemezzünk egy véletlenszerűen kiragadott területet arra az esetre, ha mondjuk az átlagoló szeretne egy kis betekintést nyerni az MI világába! Például mit takar az előbb említett korlátprogramozás?*

– Ez angolul constraint programming, azaz kényszer- vagy korlátprogramozás. Ez egy nagy múltra visszatekintő ága a mesterséges intelligenciának, a hetvenes évek második felében alakult ki. A lényege, hogy valamilyen korlátozásoknak megfelelő dolgot keresünk egy véges keresési térben, amely tér elég nagy méretű is lehet. Ez a meghatározás persze sok mindenre ráillik, de itt konkrétan gondolhatunk például egy térképszínezési feladatra, ahol minden országhoz rendelnünk kell egy színt úgy, hogy bizonyos korlátozásokat szeretnénk betartatni. Itt az országok lesznek az úgynevezett korlát-változók, míg a korlátok között nyilván szerepel, hogy bármely két szomszédos ország legyen különböző színű. De más korlátokat is felvehetünk, pl., hogy bizonyos országok legyenek egy adott színnel kiszínezve. Így alakul ki egy ún. korlát-kielégítési feladat, aminek a megoldását keressük. Ez a terület is

összekapcsolódik a logikai programozással, és így alakul ki a korlát-logikai programozás (constraint logic programming).

– *Mi a legújabb terület a mesterséges intelligencián belül?*

– Egy érdekes új határterület a szemantikus technológiák kutatása. Konkrét alkalmazásánál arra kell gondolni, hogy például egy internetes keresésnél ne csak a szövegben keressünk, hanem valamiféle háttértudást is vegyünk figyelembe. Ha a felhasználó mondjuk a kutya szóra keres rá, de egy weboldalon csak az szerepel, hogy eb, akkor találjuk meg azt is. Ha emlőkre keresünk és tigris van az adott lapon említve, akkor legyen az is a találatok között. De a szemantikus technológiákat nem csak a világhálón alkalmazzák, a vállalati alkalmazásokban is előkerült az ilyenfajta rendszerezett tudás figyelembe vétele. Ez is olyan terület, ami függetlenül él a mesterséges intelligenciától, de besorolható alá.

– *Gyakorlatban alkalmazzák már a szemantikus webes keresést?*

– A W3C-nek (World Wide Web Consortium), amely az összes webes szabvány bevezetéséért felelős, talán most az egyik legfontosabb tevékenysége ezeknek a szemantikus technológiáknak a szabványosítása. Az első és legegyszerűbb változata ennek az RDF, a Resource Description Format, ami mostanra szerves részévé vált a Mozilla böngésző belső adatstruktúráinak, a bookmarkok és egyéb belső információk már ebben a formátumban tárolódnak.

Magában a webes keresésben még kevésbé elterjedt a szemantikus módszer, de vannak olyan kezdeményezések, amik arról szólnak, hogy milyen metainformációkat érdemes társítani az egyes weblapokhoz. Ilyen például egy oldal szerzője, vagy a földrajzi elhelyezkedése. A Dublin Core nevű szabvány mindössze 15 ilyen különböző metainformáció-fajtát ír le, de ez jó példát ad arra, hogy hogyan lehet a weben lévő fontos információkat gép által feldolgozható formában annotálni.

Ha van egy oldal, aminek a mesterséges intelligencia a témája, akkor ezt szövegesen is le lehet írni, de csak akkor lesz egy számítógép, tehát egy

webes kereső által igazán jól értelmezhető, ha ugyanezt formálisan, metainformációkkal is megadjuk. Ezt úgy kell elképzelni, hogy van egy definíció arra a kapcsolatra, hogy „témája”, és arra a kulcsszóra, hogy „mesterséges intelligencia”, amit valamikor szabványként elfogadtak, és web-hivatkozásként közzé is tettek. Tehát weblapunk témáját egy hármas írja le: a szóbanforgó lap URL-je mellett megadjuk a „témája” kapcsolatot, és a „mesterséges intelligencia” kulcsszó URL-jeit is.

– *Hogyan lehet könnyen betartani, vagy betartatni ezeket a szabványokat és elérni azt, hogy minél többen használják?*

– Ez egy izgalmas kérdés. Nyilván akkor tartják be a szabványt, ha értelmes és segít. Saját szakterületemről, a Prolog nyelvről készült egy kétrészes szabvány. Az első a nyelv legfontosabb alapelemeit tartalmazza, a második a modulokat. Az első nagyjából minden megvalósítás próbálja betartani, mert – bár nem mindennel kell benne egyetérteni – a fontos döntések nagy részével minden fejlesztő együtt tud élni, ám a modulokra vonatkozó szabványt szinte senki sem tartja be, mert az úgy készült, hogy nem vették figyelembe a fejlesztők többségének javaslatait.

Ilyen szempontból a W3C egy olyan szervezet, ami azért vigyáz rá, hogy ne szülessenek olyan szabványok, amiknek széles ellenzőtábora van. Legjobb példa a web alapnyelve, a HTML, ami általában a „current practice”, azaz pillanatnyi gyakorlat alapján szabványosodott. A szemantikus web világában van egy nagyon szép példa arra, hogy a matematikusok és a mérnökök úgy működtek együtt, hogy jó dolog sült ki belőle. Az RDF-en túlmutatóan, a web meta-nyelven való leírásának következő szintje a Web Ontology Language, azaz az OWL. Ennek az alapja, a leíró logika (description logic, DL) egy húsz éve kutatott ága a matematikának. Ezek a kutatások a különféle nyelvi elemek komplexitásával is komolyan foglalkoztak, azaz azzal, hogy az egyes elemek mennyire növelik a nyelv megvalósításának költségeit. Így a matematikusoknak sikerült megóvni a mérnököket attól,

hogy túlságosan költséges nyelvi elemeket vezessenek be. Végül is három OWL-változatot alkottak meg, egy Full, egy DL és egy Lite verziót.

– *A felhasználói oldal szempontjából viszont nehéz mindenkinek megfelelő szabványokat alkalmazni, elég csak a különböző szabványok különböző webes böngészők általi értelmezésére gondolni.*

– Igen, ha kétféle böngésző kétféleképpen kezel valamit, ott már megbukik a szabványosítás. Ezt úgy lehet kiküszöbölni, hogy a kettőnek a metszetéhez igazítja a dolgokat az ember, nem használja ki az egyik, vagy másik adta előnyöket, illetve ha azt látja az egyik böngésző készítője, hogy a másik különleges szolgáltatásai miatt sokan a másik megoldásait kihasználó weblapot készítenek, akkor ő is nyilván átalakítja majd az általa elfogadott és kezelt dolgokat.

– *Mit neveznél az elmúlt ötven évben a mesterséges intelligencia legnagyobb gyakorlati vívmányának, ha lehet ilyen, vagy ilyeneket kiemelni?*

– Nehéz erre így kapásból válaszolni. De ha rákeresünk a weben, láthatjuk, hogy mik azok, amik kiemeltek (itt egy rögtönzött internetes keresést eszközöltünk – a szerk.). Például az egyik első találat arról szól, hogy ha hitelkártyával fizetünk külföldön, akkor a bank megpróbálja felderíteni azt, hogy ez a mi szokásunknak megfelelő költség volt-e. Egy ember számára az ilyen döntések meghozatala eléggé nyilvánvaló, mint ahogy az is, hogy vigyázni kell a hitelkártyákra. Azonban az, hogy ezt pontosan hogyan lehet megfogalmazni és megoldatni egy géppel, már az MI területe.

– *Ezzel kapcsolatban jogos a kérdés, hogy meddig lehet hagyni, hogy egy gép döntson helyettünk?*

– Ha arra célzol, hogy a gépek átveszik felettünk az uralmat, arra azt tudom mondani, hogy nyilván már most is valamilyen mértékben átvették, hiszen hogy jön egy számítógép ahhoz, hogy eldöntse hogy én vásárolhatok-e bankkártyával? Az emberek nyilván csinálnak butaságokat, és ha kiadják a kezükből az irányítást, azaz a „vészkapcsoló” lehetőségét és egyre inkább ráhagyatkoznak a gépek-

re, akkor történhet „uralomátvétel”, de reméljük, hogy ilyen nem lesz.

– *A közeljövőben két konferenciát is tart a szakosztály. Ezzel kapcsolatban mit kell tudni, kiknek szólnak, és kik tartanak itt előadásokat?*

– Az MI európai szervezete az ECCAI (European Coordinating Committee for AI), amelynek a mi szakosztályunk is a tagszervezete. Itt dicsekednék el azzal, hogy szakmai közösségünk javaslatára az elmúlt két évben két magyar kutató is elnyerte a kitüntető „ECCAI fellow” címet: Vámos Tibor és Lőrincz András professzorok. Minden évben nagyjából csak tíz ilyen kitüntető címet adományoznak egész Európában.

November 23-án lesz az Intelligens Rendszerek Fiatal Kutatók Szimpóziuma a SZTAKI-ban, ahol a programnak része az idén díjazott Lőrincz András előadása is. Visszatekintve, a 90-es évek elején rendszeresen voltak mesterséges intelligencia konferenciák szervezésünkben. Ezzel a szimpóziummal megpróbáljuk ezt a hagyományt újraéleszteni és egyben a mesterséges intelligencia születésének évfordulóját is ünnepeljük. Most még csak egy egynapos rendezvényt tartunk, ahol előadóként elsősorban a fiatalabb kollégákra számítottunk. Ez be is jött, mintegy 30 előadáskivonatot küldtek be, amelyekből 12-t előadás formájában, 15 további pedig poszter formájában lehet majd megtekinteni.

Idén van az Alkalmazott Logikai Labor (ALL) fennállásának 20 éves évfordulója. Az ALL-nek Gergely Tamás a vezetője, aki 40 éve foglalkozik mesterséges intelligenciával és főleg annak matematikai, logikai hátterével. Tamás húsz éve „kisszövetkezetként” alapította meg a labort. Az ALL csapat nagy szakértői potenciált képvisel, komoly nyelvészeti és orvosi alkalmazásokkal is foglalkozik, így nagyon nagy örömmel vettük, hogy most ezekből a területekből szemezgetve egy nyilvános előadássorozatot tartanak november 6-án.

Mindkét eseményre nagyon sok szeretettel várunk mindenkit, akit picit is érdekel a mesterséges intelligencia.

Kereskényi Balázs

Rendezvény soroló

Intelligens Rendszerek – Fiatal Kutatók Szimpóziuma 2006

A szimpózium szervezője, az NJSZT Mesterséges Intelligencia Szakosztálya felhívja az intelligens rendszerek (IR) és mesterséges intelligencia (MI) témakörök iránt érdeklődő kutatókat a szimpóziumon való részvételre.

Az MTA SZTAKI Kende utcai nagytermében megrendezendő egy-egy-

pos szimpózium célja, hogy áttekintést adjon az intelligens rendszerek elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó fiatal kutatók munkáiról – ennek kapcsán betekintést adjon a vonatkozó hazai műhelyek jelenlegi helyzetébe, és megvitassa azokat a kihívásokat és problémákat, amelyekkel a kutatók, az oktatók és a profit szférában dolgozó kollégák találkoznak. Célunk az IR és MI területén működő hazai kutatók, fejlesztők, alkalmazók és oktatók tevékenységének összefogása.

Felhívjuk a hazai műhelyeket, hogy támogassák fiatal munkatársaikat a rendezvényen való aktív részvételre. A szimpózium része lesz az MI-kutatás kezdeteinek 50 éves évfordulójára rendezett eseményeknek. (www.eccai.org/50years.shtml).

Programbizottság

Elnök: Szeredi Péter; a szakmai közösség elnöke.

Bizottsági tagok a szakmai közösség vezetőségi tagjai: Csink László, Gregorics Tibor, Molnár Bálint, Sántáné-Tóth Edit és Varga László Zsolt. Meghívott előadás: Lőrincz András „Az intelligencia rejtélye: Mi lehet a megoldás?”

Időpont: 2006. november 23.

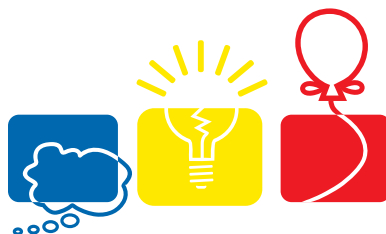
Időbeosztás

8:30 Megnyitó; 8:40 1. Szekció (4x25 perc); 10:20 Szünet; 10:50 2. Szekció (4x25 perc); 12:30 Ebédszünet; 13:30 Meghívott előadás (Lőrincz András); 14:20 Szünet; 14:50 3. Szekció (4x25 perc); 16:30 Poszter szekció; 17:30 A szimpózium vége.

Határidők

november 9. Jelentkezés
december 10. Az előadások angol nyelvű kézíratainak beküldése.
Információ: <http://sas.ilab.sztaki.hu/njszt-mi/szimpozium2006.htm>

ACM, a világ legnagyobb szabású programozóversenye

acm International Collegiate
Programming Contest

IBM®

event
sponsor

Október 29-én újra diákok ezrei küzdöttek azért, hogy bekerüljenek a világ legjobbait felsorakoztató döntőbe a világ legnagyobb szabású programozóversenyén, az **ACM (Association for Computing Machinery) – ICPC (International Collegiate Programming Contest)** versenyen. Az országos fordulót négy párhuzamos helyszínen, Szeged, Debrecen, és az ELTE mellett a BME-n is megrendezték. A korábbi évekhez hasonlóan a BME SZIT tan-
szék mellett a MAVÉ (Magyar Villa-

mosmérnök- és Informatikus-hallgatók Egyesülete) segítette a lebonyolítást.

A tavalyi évhez hasonlóan, az idei verseny közép-európai regionális fordulóját is a Műegyetemen rendezik a MAVÉ közreműködésével november 19-én, több mint 55 csapattal Ausztria, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia és Magyarország egyetemeiről, így a folytatásra sem kell sokat várni. Nagy öröm, hogy a résztvevők közül sokan visszatérnek hozzánk május-

ban is, hogy a Nemzetközi 24 órás Programozóversenyen is próbára tegyék képességeiket.

A verseny szakmai támogatója az NJSZT.

Érdeklődőknek:

– **AC-ICPC regisztráció:** <http://icpc.baylor.edu/>; – **Országos verseny:**

<http://cs.bme.hu/acm>

– **Regionális döntő:**

<http://icpc.cs.bme.hu>

– **MAVÉ:** <http://www.eestec.hu>

– **Elérhetőség:** acm@eestec.hu

Evolúció – Revolúció

Szeretettel várunk minden érdeklődőt a Modern Üzleti Tudományok Főiskolája (MÜTF) és a Neumann János Számítógép-tudományi Tár-

saság közös Tudomány Napi rendezvényeire.

november 8-án, 15-én és 29-én 14 órai kezdettel.

Cím: MÜTF Tatabánya, Stúdium tér 1. „A” épület, Nagyelődó

Információ:

www.mutf.hu

Bemutatkozik új jogi tagunk, az LSI Informatikai Oktatóközpont

Oktatási tevékenységünk, melynek fő területe az informatika és a nyelvoktatás, több évtizedes múltra tekint vissza.

Intézményünket és programjait a Felnőttképzési Akkreditációs Testület akkreditálta.

Tevékenységünkben a felnőttképzési terület kiemelt helyet foglal el.

Tanfolyamainkon korszerű, minőségi képzést és tudást kívánunk nyújtani hallgatóinknak, akár egyéni jelentkezőkről, akár kihelyezett vállalati tanfolyamokról is legyen szó.

Képzési kínálatunkat folyamatosan bővítjük, aktív munkaerőpiaci szolgáltatáscsomagot dolgozunk és ajánlunk ki.

Képzési tevékenységünk során az oktatási módszerek széles választékát

alkalmazzuk: a hagyományos (tantermi) oktatástól kezdve az e-learninges megoldásokig szervezünk képzéseket. Tananyagaink készítését multimédia stúdióink támogatja.

Szakmai képzéseinkkel az informatika, üzleti élet, idegennyelv-oktatás területéről megnyilvánuló képzési igényeket elégítjük ki.

A képzések a szakképzési hoz-

zájárulás terhére is igényelhetők, illetve 30% szja-kedvezményre van lehetőség.

A tanfolyamok sikeres elvégzéséről tanúsítványt adunk ki.

Intézetünkben ECDL vizsgaközpont, valamint LEXINFO akkreditált informatikai szaknyelv-vizsgaközpont működik.

Hallgatóinknak magasan képzett oktatókkal, folyamatosan szervezett – igény szerint akár egyénre is szabott tanfolyamokkal, a hallgatók kényelme érdekében nyújtott szolgáltatásokkal – vevőszolgálat, színvonalas oktatóanyagok, jól felszerelt oktatótermek, kellemes környezet, térítésmentes könyvtárhasználat, internet – állunk rendelkezésére!

Ingyenes parkolás, büfé, étterem szolgálja hallgatóink kényelmét.

LSI Informatikai Oktatóközpont

1037 Budapest Bécsi út 324. Tel:4366-500

Vevőszolgálat: Horváth Zsuzsanna tel.:4366-596, Fax:4366-573

e-mail: vevoszolgalat@lsi.hu; www.lsi.hu

Az Elektronikus Kormányzati Módszertani Központ (EKMK)

◆ Az EKMK egy hely,

ahol azok a cégek és intézmények, amelyeknek az elektronikus közigazgatáshoz kapcsolódó termékük, informatikai megoldásuk van bemutatkozhatnak, kapcsolatot építhetnek, akár üzletet is köthetnek.

◆ Az EKMK egy hely,

ahol szakértelem garantálja, hogy csak az elfogadott, szabványosítható, illetve a nagy rendszerekhez illeszkedő megoldások kerülhetnek ide.

◆ Az EKMK egy hely,

ahol a szakmai munka szerteágazó (oktatás, szabványosítás, tanácsadás stb), ráadásul itt a közigazgatás valóban érdekelt dolgozói, helyi döntéshozóktól az alkalmazókon át a fejlesztőig folyamatosan ismerkedhetnek a technológiákkal, illetve a kormányzati el-
képzelések gyakorlati megvalósításával.

◆ Az EKMK

elektronikus kormányzati megoldásokat mutat be az államigazgatás, önkormányzatok, civil szervezetek, tudományos és felsőoktatási intézmények, nemzeti-
közi szakmai szervezetek vezetőinek, valamint informatikai, távközlési szakértőknek.

◆ A bemutatók helyszíne: MTA SZTAKI, Budapest XIII., Victor Hugo utca 18–22., V. emelet.

◆ Az EKMK céljairól és tevékenységéről bővebben a

www.ekmk.sztaki.hu

honlapon tájékozódhat.

Várjuk jelentkezését!

Kedves Olvasóink! „Utazó nagykövetünk”, a Társaság egyik alapítója, volt főtitkára és alelnöke, Kovács Győző idén nyáron lakókocsival járta be a balti államokat. Élménybeszámolójának első részét előző számunkban olvashatták, most azt az észtországi élményekkel egészítjük ki.

Egy hét Hiiumaa-n

Tanulok észtl

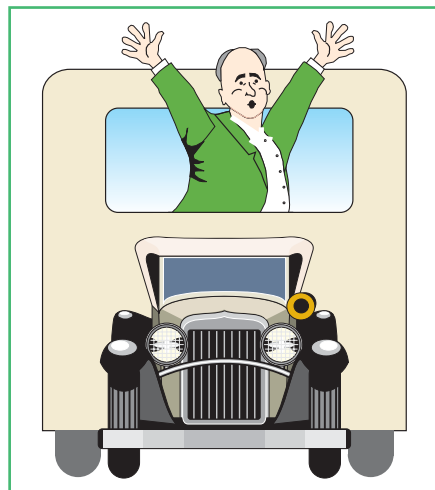
Pontosabban már igencsak előre jutottam a tanulmányaimban, ugyanis ki tudom lassan mondani a leírt észtszavakat. Persze még nem mindet, csak néhányat, például a sziget nevét is, ahol majdnem egy hetet töltöttem: Hiiumaa, amit Hiumá-nak kell ejteni, jó hosszú í-vel és á-val. A kettős magánhangzó a hosszú magánhangzó. Miután az egyik legközelebbi rokon népünk (ők mondják) nyelvről van szó, feltettem a kérdést, miért nem vezették be az észtek és a finnek – mint a magyarok – a hosszú magánhangzókat? A válasz egyszerű és érdekes volt: a megfelelő hang leírásához így kevesebb fajta karakterre volt szükség, mind az „a”-hoz, mind az „á”-hoz elég volt ugyanaz a karakter, csak „ä” betű esetében meg kellett kettőzni. Természetesen így lett minden rövid magánhangzóból hosszú. Egyszerű? Szerintem nem, de így használják. Tovább okoskodva – mondom én – ez az írásmód azt is bizonyítja, hogy az észtek és a finnek már sok-sok évvel ezelőtt – amikor az írásukat kitalálták – gondoltak az informatika korára, így náluk – a 20. században – az első számítógépek megjelenésekor nem volt szükség annyi kódra az egyes karaktereknek a megjelenítéséhez, mint nálunk, magyaroknál. Nekünk kínlódnunk kellett az ilyen meg olyan ékezetes betűkkel.

Hiiumaa

Hiiumaa-ra hajóval jut el az ember. Szó volt arról, hogy a kocsit és a lakókocsit ott hagyom a huupsalai parton, a parkolási díj azonban – az őrzött parkolóban – körülbelül annyiba került volna, mint a kompjegy, így kedvenc kocsimmal és a lakókocsival együtt hajóztunk át a szigetre.

Ők is, mint én, szeretnek hajózni.

Azt hiszem, a magyarok nem nagyon ismerik ezt az észts partoktól 22 km-nyire nyugatra fekvő, második legnagyobb észts szigetet. Én sem tudtam, hogy hol van, amikor Tõnu Otsason, az Észt Teleház Szövetség elnöke meghívott, hogy látogassam meg az észts teleházakat, és persze Hiiumaa szigetét is, ahol az első – ő általa alapított teleház van. (Csak új észts ismereteim fitogtatására: a teleházat észtl teabetuba-nak nevezik, teabe annyi, mint információ, a tuba pedig: szoba.) Annál is inkább örültem a meghívásnak, mert így találkozhatam három, magam korabeli számítógépes úttörővel: Harry Tani, Ülo Kess, és Kaljo Tinn, a második észts számítógép, az 1963-ban elkészült STEM konstruktőrei és építői jöttek el hozzám Hüüruba, a teabetubába.

Észtországban hozzá kell szokni a kis számokhoz. A lakosok száma a 2000-es népszámlálás adatai szerint 1 376 700 fő, akiknek kétharmada él a nagyobb városokban. Képzelnék el egy – a lakosok számához mérten – elég nagy területű észts országot (45 227 négyzetkilométer nagyságú, ahol 1 négyzetkilométeren 33 ember él), amelyben az összlakosság száma nem éri el Budapestét.

Hiiumaa az itt lakók szerint minden szempontból különlegesség. Erre az utazásra megpróbáltam némileg felkészülni, ezért elkezdtem keresni a pesti boltokban észts vagy baltikumi útikönyvet, amit persze nem találtam. Összesen egy autótérképre akadtam az Autóklubban. Megvolt viszont otthon a könyvtárban, a Panoráma sorozatban, a hatvanas

években megjelent Szovjetunió útikönyv, így ez jelentette számomra az egyik fontos információforrást.

A könyv szerint az Észt Szovjet Szocialista Köztársaság nagyjából akkora volt, mint ma Észtország, lakosainak száma is majdnem ugyanannyi, s 75 százalékuk észts, 20 százalékuk orosz. Ma ilyen – a nemzetiségekre vonatkozó – friss népességi statisztikát nem találtam, de észts barátaim azt mondják, hogy az itt maradt oroszok száma nagyjából 300 000. Már a nevükből sem lehet megtudni, hogy oroszok, ugyanis túlnyomó többségük észtre változtatta a nevét, „elésztesedtek”. A legtöbben a fegyveres testületeknél szolgálnak, folytatják azt a „munkát”, amit előtte is végeztek. Persze az évek során valamennyien jól megtanultak észtl is, bár a „kolhoz időkben” – itt így mondják – hivatalosan mindkét nyelvet használni lehetett. Ma csak az észtet.

Visszatérve Hiiumaa-ra, a sziget 10 000 négyzetkilométeres, lakosainak száma kb. 10 000 fő (itt mindenki észts), a felszíne pedig olyan lapos, mint a tányér. Néhol vannak rajta kisebb-nagyobb dombocskák, ezeknek a legmagasabbja sem haladja meg azonban a 30 métert. Az itteniek azért természetesen hegyeknek nevezik őket, a dombok ugyanis legfeljebb 5-10 méter magasak. A főváros Kardia, ahol kb. 4000-en élnek. Egyébként szinte az egész sziget egy nagy, szinte összefüggő település, hatalmas erdőkkel, vadállatokkal, közben-közben megszakítja az erdőt egy-két ház vagy házcsoport, embert alig látni. Újabban a házakat elektromos kerítéssel zárják el. Nem attól félnek, hogy kiszöknek a háziállatok, ilyenek ugyanis alig vannak, hanem a virágjaikat féltik a beszaadulószarvasoktól és vaddisznóktól.

A hiiumaa-iak nyugodt és toleráns emberek. Állítólag három tulajdonságukról lehet megismerni őket, az említett természetükről, a humorukról és a beszédükről. Ők azt mondják, teljesen korrekt módon beszélnek az észts nyelvet, ám a kontinensről való észtek azonnal meg tudják állapítani: kik a hiiumaa-iak!

A sziget tele van gyönyörű régi faházakkal. A függetlenség kikiáltása után a faházakat itteni emberek meg-

vásárolták. Többnyire a körülöttük lévő erdőkkel együtt. Egy ilyen erdőben barangolni maga a gyönyörűség, az ember nem győz csodálkozni, hogy milyen szépségeket tud alkotni a természete. A szigeten a tengerpartot is meg lehet venni, csak nem szabad az emberek elől elzárni. A part jogilag valakié, de a gyakorlatban mindenkié. Ezek a birtokok általában néhány hektárosak, de az ügyes helyi emberek akár több tíz hektárt is meg tudtak szerezni.

Az erdőben sok a vadállat, főleg vaddisznó és róka, de a szigeten számos jávorszarvas is található. Az egyik este – visszatérve a napi kirándulásból – két jávorszarvas is állt előttünk az úton. Ez a nagy, több száz kilós állat az egyik legveszélyesebb ellenfele az autósoknak, ugyanis nincsenek kivilágítva. Az egyik barátom mondta, a jávorszarvassal való ütközés kész katasztrófa. Az állat is elpusztul, de az autó is használhatatlan lesz, egy ilyen ütközés ugyanis olyan, mint ha az ember neki menne egy betonfalnak, ami végül ráesik az autóra, miközben a szarvas agancsa kitöri a szélvédő üvegét. Pusztító élmény lehet. A mi jávorszarvasunk csak állt az út közepén és felettébb csodálkozott, hogy mit is keres egy autó a betonúton. Azután lassan elballagott.

Hiumaa-n, mint a többi balti országban is, szinte semmit sem őriztek meg a szovjet korból. Eltűntek a gyárak, a tejfeldolgozó, a nagy kolhoz disznóólak, a rókafarm, ahonnan rengeteg szőrmét szállítottak Moszkvába és külföldre, de még a halászhajók is. Autózva a településeken az ember nagyon sokszor találkozik tipikus szovjet stílusú épületekkel, amik üresen tátongnak.

Egyébként Tõnu megmutatott a településükön egy elhagyott hadianyag raktárat is, ami korábban Palade temploma volt, remélik egyszer majd restaurálni tudják, de erre eddig pénz még nem jutott. A hely egyik érdekessége, hogy a templom környékét kilőtt puskalövedékek hüvelyei borítják. A szovjet hadseregben volt egy szigorú szabály: lövészet előtt a katona megkapta az éles löszert, majd utána a lövészetet vezető tisztnek a tenyerébe az üres hüvelyeket vissza kellett számolni. Nos, itt a

szigeten annyi lehetett a már összegyűjtött töltényhüvely, hogy a templomi lőszerraktárban a hadsereg már nem is löszert tárolt, hanem csak hüvelyeket, amit az elvonuló szovjet hadsereg itt hagyott. Az emberek meg szétszórta a templom körül.

Időközben, hogy lássam az összefüggéseket – egy kicsit megpróbáltam az elmúlt századok észt történelmét is tanulmányozni. Most egy rövid észt történelmi összeállítás következik.

Amikor a 10. században felledült a nemzetközi kereskedelem és ezzel együtt a hajózás, Észtország kitűnő balti kikötői igen kíváncsossá tették ezt a kis országot a szomszédos nagyhatalmak számára.

Elsőként a 13. században a német kereszteslovagok jelentek meg, akik gátlástalanul elfoglalták az országot és ők lettek az észt urai. Az uralmuknak csak egyetlen „haszna” volt, Észtországot a németek a Hanza Szövetség keretében bekapcsolták a világkereskedelembé.

Az oroszok a 16. században jöttek rá arra, hogy Észtország – kitűnő balti kikötői miatt – nekik is kell, és elindították a livóniai háborút (1558-1583), amiben Észtország sokszor cserélt a hadviselő felek között: gazdát, előbb orosz, majd svéd, lengyel és dán fennhatóság alá került. Végül a svédek a 17. században elfoglalták az országot.

A történelem azt bizonyítja, hogy az oroszok sem felejtették el Észtországot, ugyanis I (Nagy) Péter cár is ki akart jutni a Balti tengerre, aminek akkor a legegyszerűbb módja az volt, hogy elúszva Észtországból a svédeket, lerohanta az országot, és azt a cári birodalomhoz csatolta; Katalin cárnőnek a történelem szerint kedvenc tartózkodási helye volt. Észtország. Ezután a cári birodalomban két évszázad békés fejlődés következett, ugyanis a cár annál okosabb volt, minthogy eloroszosította, és így elégedetlenné tette volna az észteteket. Felledült a gazdasági élet, fejlődött az ipar és a kereskedelem, az észt műhelyekben sorban épültek a hajók, miközben az emberek boldogan éltek és gazdagodtak.

Az októberi forradalom eredményeként kiáltották ki Észtorszá-

ban a szovjethatalmat, amit 1918-ban a német megszálló csapatok döntöttek meg. Ezután polgári kormány alakult, ekkor volt először független Észtország, ami Németországgal próbált politikailag és katonailag is együttműködni.

Ezt természetesen a Szovjetunió nem tűrhette, ezért 1939 szeptemberében kölcsönös segélynyújtási szerződést ajánlott fel Észtországnak, aki kénytelen volt a szerződést elfogadni.

A szovjet csapatok június 17-én bevonultak, s az így kialakult kedvező helyzetben az észt dolgozók június 21-én megdöntötték a diktatúrát, antifasiszta népfrent kormányt alakítottak. A júliusi választások eredményeként összehívott új nemzetgyűlés 1940. július 21-én kiáltotta a szocialista szovjetköztársaságot, amelyet a Szovjetunió tagállamai közé fogadott.

Amikor 1941-ben Németország megtámadta a Szovjetuniót, a hitleri csapatok ismét elfoglalták az észt szocialista szovjetköztársaságot, így Hiumaa-t is, ahol összeszedték a korábbi szovjet adminisztráció fő embereit, akiket – tárgyalás és ítélet nélkül – azonnal ki is végeztek. Emléküket ma egy emlékmű őrzi Karla-ban.

Az észtet egy történelmi tévedést követtek el, amikor azt hitték, a németek a Szovjetuniót legyőzik a II. Világháborúban. Ezért a németek támogatására megalakították a szovjetek ellen harcoló észt légiót. Ezt a tévedést a visszatért szovjet csapatok keményen és kegyetlenül megtorolták. Az észt hadsereg valamennyi tagját összegyűjtötték, minden tisztet kivégeztek, sőt a legénység egy részét is.

Így jártak a sziget gazdagabb parasztjai is, akik a vagyonukat nem spekulációval, hanem a szakértelmükkel szerezték, őket is elhurcolták Szibériába, így „sikerült” már a szovjethatalom első éveiben tökéletesen megcsonkítani és ellehetetleníteni az észt mezőgazdaságot.

Amikor 1989-ben Észtország visszaszerezte állami függetlenségét, akkor tudták csak igazán felmérni, hogy mekkora is volt az emberi életben elszennvedett hatalmas veszteség.

Tallózó

A holnapért

Uniós támogatással a hatékonyabb szociális ellátásért

Ezt a nevet kapta egy – a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében elnyert 25 millió forint támogatásból – Hódmezővásárhelyen megvalósult szociális szakemberképzési program, amely arra irányult, hogy a résztvevők hatékonyabban segíthessék az általuk ellátottak munkaerőpiacra jutását.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város, a Dél-Alföldi Régió szélesen elterülő, kiterjedt tanyavilággal rendelkező települése. A külterületeken sok az egyedül élő, a létminimum alatt tengődő sokgyermekes család, akik a városból a lakásfenntartás magas költségei miatt költöztek ki. Megélhetésüket nagyrészt segélyek-

ből, a gyermekek után kapott családi pótlékból és alkalmi munkából biztosítják, a munkaerőpiacra való bekerülésük bizonytalan. Mindezekből kitűnik, hogy sok a tennivaló az ellátásszervezés, foglalkoztatás és a munkaerő-piaci reintegráció területén.

Az említett családoknak, embereknek segítségre van szükségük. Ahhoz azonban, hogy ez a segítség hatékony és gyakorlatias legyen, a szociális ellátás területén dolgozóknak is szükségük van ismereteik bővítésére, az alapvető foglalkoztatás-politikai, munkaerő-piaci tudás elsajátítására. Kellő önismeretre is szert kell tenniük, hiszen annak hiányában a segítő munka csak teherre válik, és nem a várt eredményt hozza, hanem kiégést, sikertelenséget.

Ennek érdekében a megvalósult képzési program célja a foglalkoztatás és munkaerőpiac területén dolgozó szakemberek problémaorientált képzése, az őket veszélyeztető mentális betegségek könnyebb feldolgozása, illetve egy stabil intézményi együttműködés kialakítása volt. A dolgozók részt vettek ECDL számítógépes tan-

folyamon és a látássérültek részére kifejlesztett szoftver kezelését is elsajátították. Szerveztek személyiségfejlesztő, munkaerőpiaci és vállalkozásfejlesztési, valamint a fogyatékosok ellátását és társadalmi integrációját elősegítő tréningeket. A képzések mellett a projekt részeként kialakítására került egy Szociális Oktatási Központ is, ahol multimédiás eszközök segítik az előadók munkáját.

A képzések eredményeként a dolgozók sokkal magabiztosabban állnak a klienseik mellett, ismereteik birtokában segítséget tudnak nyújtani önéletrajzok, pályázatok írásában. Több esetben, az állásinterjút megelőzően egyéni felkészítéseket végeznek a tanult kommunikációs szabályok felhasználásával. A szakmai munkát pedig hatékonyabb csapatmunka és problémafeltáró esetmegbeszélések jellemzik.

Készült az Európai Unió támogatásával – Magyarország célba ér – Nemzeti Fejlesztési Terv

*Népszabadság,
2006. október 21.*

Az egyetlen nemzetközileg akkreditált ECDL-tananyag a digitális fényképek feldolgozásához

Kapható
a könyvesboltokban, illetve
az NJSZT titkárságán.

Ára: 4990 Ft.

**A Neumann János
Számítógép-tudományi Társaság
Hírlevele**

Elnök: Dr. Péceli Gábor
Felelős szerkesztő: Alföldi István
Szerkesztő: Szedlmayer Bea

NJSZT titkárság

1054 Budapest, Báthori utca 16.
Tel.: (1) 472-2710, (1) 472-2720
fax: (1) 472-2739
e-mail: ecdl@njszt.hu;
honlap: www.njszt.hu
Nyomda: Repográf Kft.

Lapunk havonta 2300 példányban jelenik meg. Egyéni és jogi tagjainkon (cégek, vállala-

tok, intézmények) keresztül a szakma csaknem minden képviselőjéhez eljut, és naprakész információkat nyújt a Társaság, valamint a szakterület aktuális eseményeiről, újdonságairól.

Hírlevelünkben továbbra is közléstünk hirdetések, felhívások.

Ezekkel kapcsolatban kérjük, forduljon titkárságunkhoz.

Következő lapzárta: 2006. november 17.